

Vlaams
Parlement

vergadering **C5**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 29 september 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de ondersteuning van initiatieven ter bevordering van het computationeel denken bij kinderen – 2612 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de investeringen in onderzoek en ontwikkeling en de financiering van de speerpuntclusters – 2667 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over innovatie in Vlaanderen – 2728 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de hervorming van het innovatiebeleid – 2780 (2015-2016)	5
VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de transparantie van de subsidie- en participatiedatabank – 2779 (2015-2016)	14

**VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Philippe Muylers, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de ondersteuning van initiatieven ter bevordering van het computationeel denken bij kinderen
– 2612 (2015-2016)**

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, een maand geleden pakte de krant De Tijd uit met een fijn bericht, namelijk dat het uw intentie was om 1,75 miljoen euro uit te trekken voor het project CodeFever, een initiatief van de vzw CodeFever en de bvba BE.AM Projects. Die financiële injectie van de Vlaamse overheid moet dat project de komende vijf jaar in staat stellen om uit te breiden naar alle Vlaamse centrumsteden en er lessenreeksen rond programmeren – ‘coding’ in het Engels – aan te bieden aan tienduizend kinderen, weliswaar tegen betaling.

Hoewel de noodzaak van het stimuleren van computationeel denken bij kinderen breed gedragen wordt – onder andere om de doorstroming naar STEM-richtingen (Science, Technology, Engineering and Mathematics) voor jongens én meisjes te stimuleren en om te werken aan e-inclusie en mediawijsheid – was er naar aanleiding van uw beslissing enerzijds gejuich te horen, maar werden er anderzijds ook veel wenkbrauwen gefronst. Er zijn namelijk talrijke Vlaamse initiatieven rond programmeren en computationeel denken. CodeFever is zeker niet de enige in Vlaanderen die daarrond werkt. Meer nog, andere verenigingen, zoals CoderDojo, kunnen op een veel langere staat van dienst bogen, zijn regionaal zeer sterk verspreid en worden bovendien gratis aangeboden en kunnen op die manier alle lagen van de bevolking bereiken. Zij doen het daarenboven zonder enige vorm van overheidssteun.

Het bijzonder populaire en kwaliteitsvolle CoderDojo, dat ook in een sterk internationaal netwerk ingebed is, is maar één voorbeeld van een organisatie die bijzonder succesvol werk verricht. CoderDojo is verspreid over geheel Vlaanderen en kan op een ongelooflijk succes rekenen. Coderdojo steunt integraal op een uitgebreid netwerk van vrijwilligers.

Een ander project is Fyxxi, van de vzw eduCentrum. Dat is 1 van de 100 momenteel erkende STEM-academies. Het heeft ook een heel succesvol programma inzake computationeel denken binnen de Vlaamse scholen. Het Fyxxilab werkt samen met meer dan 60 partners, heeft al 10.000 kinderen bereikt in klasverband en 2500 kinderen buiten de schooluren – en dat aandeel is aan het stijgen – en heeft ook 2000 leerkrachten opgeleid. Dat project heeft in 2016 zijn subsidies echter helemaal zien verdwijnen.

Kinderen motiveren en inspireren om met programmeren aan de slag te gaan, lijkt dus zeker niet de uitdaging, want er zijn tal van initiatieven, en de nood eraan en het succes ervan zijn enorm. Er is echter wel een nood aan extra middelen. In dat opzicht is uw keuze om een relatief weinig ervaren privébedrijf een substantiële hap aan overheidsmiddelen te geven, opmerkelijk.

Kunt u ons de overeenkomst die u met CodeFever gesloten hebt, in detail toelichten? Hoe past de overeenkomst met CodeFever in uw visie op innovatie en uw concrete beleid ter zake? Op welke basis werd beslist om CodeFever financieel te ondersteunen? Is er een openbare aanbesteding gebeurd? Welke criteria werden daarbij gehanteerd? Werd er een jury voor samengesteld? Binnen welke begrotingspost is die gefinancierd?

Is er voorafgaand binnen het veld een consultatieronde geweest? Ik denk aan initiatieven als CoderDojo, Fyxxi, Coding4Kids, RoboCp, Devovx4Kids of Dwengo,

maar bijvoorbeeld ook aan het ruime STEM-platform. Indien niet, waarom vond u het niet wenselijk om het hele veld bijeen te krijgen en af te stemmen? Zullen andere initiatieven, zoals die die ik net heb opgesomd, in de toekomst wel aanspraak kunnen maken op overheidsmiddelen om hun vrijwilligerswerking te ondersteunen? Overweegt u dan om alle betrokken actoren bijeen te brengen, om te kijken hoe ze kunnen samenwerken? Samenwerken is immers altijd een heel goede zaak. Zult u daarvoor al dan niet een open call lanceren?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Segers, ik ben blij te horen dat we het eens zijn over de noodzaak van het stimuleren van beredeneerd denken bij kinderen. Ik kan u echter geen toelichting geven bij een steunovereenkomst, want er is geen overeenkomst. Er is ook geen oproep geweest en er is geen steunaanvraag geweest. We hebben dat ook gemeld aan de krant die dat heeft gepubliceerd. Men heeft dat toch opgenomen, niettegenstaande het feit dat wij gezegd hebben dat er geen beslissing was genomen en dat er zelfs nog geen aanvraag was ingediend. Ik kan er ook niet aan doen, maar dat was verkeerde informatie. Er is nog geen beslissing genomen, er is geen overeenkomst, en dus kan ik u ook geen details geven.

Dit najaar zal ik een ICT-impulsprogramma lanceren. Dat programma is momenteel in uitwerking. Mijn kabinet doet daarvoor een ruime consultatie. Ik vind het overigens leuk dat dat artikel wel veel heeft losgemaakt. Dat is dan het positieve eraan. De STEM-academies, CoderDojo, Dwengo en tal van anderen zijn al geconsulteerd. De concrete modaliteiten voor projecten in het kader van het impulsprogramma moeten nog worden uitgewerkt. Het impulsprogramma zal worden aangerekend op het programma 'EG: Een groot draagvlak voor creativiteit, wetenschap en technologie' van het begrotingsjaar 2016. We willen dus nog iets starten in het begrotingsjaar 2016. Ik heb daar nog middelen voor en wil die ook inzetten.

Op 14 september jongstleden is er in de lokalen van Technopolis een consultatieronde geweest met het merendeel van de initiatieven die vandaag bestaan. Er waren 35 personen aanwezig op dat overleg. Zij werden geïnformeerd over mijn beleidsintenties op het vlak van dit impulsprogramma en over de aanpak. Ik heb mijn plannen ook met de nieuwe voorzitter van het STEM-platform, mevrouw Françoise Chombar, besproken. Mijn collega Crevits was daar ook bij aanwezig. De impulsactie zal trouwens in nauw overleg met Onderwijs gebeuren.

Tot slot wil ik benadrukken dat ik de inspanningen van de vrijwilligers van de STEM-academies bijzonder waardeer. Zoals ik in mijn beleidsplan Wetenschapscommunicatie heb aangegeven, is het mijn intentie om de ondersteuning van de STEM-academies te versterken, zowel financieel als via een betere omkadering. Ook dat zal deel uitmaken van mijn ICT-impulsactie. Zoals gezegd, zijn de concrete modaliteiten nog in uitwerking. Zodra die duidelijk zijn, zullen we daarover communiceren.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Ik ben verbaasd, minister, want De Tijd geldt toch als een kwaliteitskrant. In het artikel wordt de directrice van CodeFever uitgebreid geïnterviewd. U wordt zelf ook geciteerd in dat artikel. Dan is dat wel een bizarre communicatie die daar gebeurd is. U bevestigt dus dat CodeFever geen 1,75 miljoen euro van u krijgt?

Minister Philippe Muyters: Dat kan ooit, in de toekomst, zo zijn, maar er is nu geen enkel akkoord. Er is zelfs geen aanvraag gebeurd. Ik zet een heel programma op, samen met alle actoren. Dat is de stand van zaken. Wat de uitkomst is

van het overleg en wat we dan doen, daarover zal ik dan communiceren. Maar ik heb aan niemand iets beloofd.

Katia Segers (sp-a): Dan is dat een heel bizar artikel dat in het midden van de zomer, in volle komkommertijd, verschenen is. Blijkbaar zien mensen dan luchtspiegelingen in die hete laatste dagen van augustus.

Ik ben blij te horen dat u met een open call zult werken. Ik ben ook tevreden dat u 35 mensen gezien hebt op 14 september. Ik kan alleen maar toejuichen dat u daarop wilt inzetten. Dat wil ik benadrukken. Maar ik wil dan ook dat we er kunnen van uitgaan dat er wel degelijk een open call zal worden gelanceerd en dat daarbij wordt gekeken naar de expertise die al bestaat, en dat de partners niet alleen indienen, maar ook maximaal kunnen samenwerken.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik heb gezegd dat ik een ICT-impulsactie wil voeren. Er zijn volgens mij ook verschillende niveaus: er is sensibiliseren, er is leren. En ik wil op die totaliteit tot een actie komen. Ik zal, samen met de sector en hopelijk ook goed gedragen door de sector, met positieve reacties uitpakken zodra dat kan.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Ik wil onderstrepen dat ik het belang daarvan inzie. Ik hoop dat er een open call komt. Ik wil ook nog een oproep doen om ook eens samen te zitten met de mensen van Fyxxilab – maar ik heb begrepen dat er overleg gepland is of al heeft plaatsgevonden. Dat platform werkt immers via de scholen, en dat is toch de essentie, want via de scholen bereik je alle kinderen. Bij initiatieven als CoderDojo moeten ouders het zelf al weten. Via de scholen werken is zo cruciaal. Fyxxilab heeft vorig jaar al zijn middelen zien verdwijnen. Daarom wil ik u oproepen om toch nog eens met Fyxxilab te bekijken wat er mogelijk is om daar continuering te verzekeren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de investeringen in onderzoek en ontwikkeling en de financiering van de speerpuntclusters

– 2667 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Andries Gryffroy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over innovatie in Vlaanderen

– 2728 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de hervorming van het innovatiebeleid

– 2780 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Minister, in de krant De Tijd van 6 september werd gemeld dat de cijfers van de Vlaamse investeringen in onderzoek en ontwikkeling (O&O) nog steeds niet positief te noemen zijn. In een reactie in dezelfde krant

gaf u aan dat u de bedrijven meer wilt ondersteunen, aan de hand van een ingrijpende hervorming van de innovatiesubsidies. Dat is het clusterbeleid, dat al meermaals aan bod is gekomen. Vijf sectoren zouden, na twee rondes van oproep en analyse, tot speerpuntclusters benoemd worden.

Wij staan uiteraard helemaal achter de beslissing dat Vlaanderen enkele sectoren kiest om vol op in te zetten, met het oog op onze concurrentiepositie van de bedrijven in deze sectoren. Blijven innoveren is de boodschap om internationaal te kunnen blijven meespelen. Maar er zijn waarschijnlijk nog wel een heel aantal andere sectoren die graag die erkenning hadden binnengehaald. Ze zullen een dossier hebben ingediend, maar dat is niet gevolgd door een erkenning. De inspanningen van die sectoren om met gelijkgezinde bedrijven aan de kar van de innovatie te trekken, meer overleg op het 'triple helix'-niveau te creëren en uiteindelijk te streven naar een gezamenlijke en internationale groei, mogen nu niet wegdeemsteren. Ze hebben elkaar immers gevonden in de fase van de oproep. Idealiter wordt ook dat engagement, weliswaar niet in dezelfde mate als de speerpuntclusters die zijn uitgekozen, toch enigszins gehonoreerd.

Minister, welke speerpuntclusters hebben het uiteindelijk gehaald en worden erkend? Welke rechten en plichten zijn er verbonden aan die erkenning? Wat met de sectoren die naast een erkenning grepen? Welke sectoren zijn dat? Hoe denkt u het investeringsniveau opnieuw te laten stijgen, met het oog op de 2 procent-norm die we vooropstellen?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, het Expertisecentrum Onderzoek en Ontwikkelingsmonitoring (ECOOM) bracht een studie uit waarin wordt aangegeven dat Vlaanderen de innovatiedoelstelling zou dreigen te missen. Vlaanderen had zich als doel gesteld om tegen 2020 3 procent van het regionaal bruto binnenlands product, afgekort BBPR, te besteden aan onderzoek en ontwikkeling. Terwijl het bedrijfsleven instaat voor 2 procent, nemen de overheid en de universiteiten 1 procent voor hun rekening. De voorsprong die jarenlang werd behaald voor onderzoek en ontwikkeling, kent immers een daling. Uit een analyse zou blijken dat Vlaamse bedrijven en universiteiten in 2014 2,46 procent van het BBPR aan innovatie uitgeven. Dat zou dan minder zijn dan in 2013, toen het werd afgeklopt op 2,55 procent.

Men merkt vooral een daling op bij de bedrijven: van 1,76 procent in 2013 naar 1,68 procent in 2014. In absolute cijfers betekent dat dat er 122 miljoen euro minder aan innovatie werd besteed. De universiteiten spendeerden 15 miljoen euro minder. De bestedingen van de overheid namen wel toe, maar compenseren de minderuitgaven van de bedrijven en de universiteiten niet.

In economisch moeilijke tijden stellen we dus vast dat de innovatiebudgetten onder druk komen te staan, maar toch is het belangrijk om blijvend te investeren in onderzoek en ontwikkeling.

Minister, wat is uw reactie op de analyse van ECOOM? Welke signalen ziet u voor de toekomst? Op welke manier denkt u de doelstelling voor 2020 toch te kunnen halen? Het economische klimaat speelt een belangrijke rol voor de bedrijven om te investeren in innovatie. Wat zijn andere oorzaken van verminderde investeringen? Op welke manier zult u de bedrijven en universiteiten stimuleren om de investeringsengagementen te realiseren?

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister, aangezien mijn vraag over de speerpunten samenvalt met die van collega Christiaens, zal ik die niet herhalen. Mijn

tweede vraag komt overeen met die van collega Gryffroy. Die zal ik dan heel kort herhalen. *(Gelach. Opmerkingen)*

U hebt middelen gekregen om de dreigende achteruitgang op het vlak van O&O te keren. Om hoeveel gaat het juist? Wat is uw doelstelling? Wat wilt u bereiken in procenten? Hoe denkt u indirect de bijdrage van de bedrijven aan O&O te kunnen opkrikken? Maar dat gebeurt natuurlijk voor een deel via de speerpuntclusters.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: In het regeerakkoord hebben we aangekondigd dat ik met een grote focus zou inzetten op bedrijfsgericht innoveren en valoriseren, op sterke kennisinstellingen met excellent onderzoek en op een groeipad voor de 3 procentnorm. Zoals aangekondigd in de Septemberverklaring, neemt ons budget voor wetenschap en innovatie substantieel toe. Er is 195 miljoen euro uitgetrokken in 2017, en er is ook nog 100 miljoen euro aan investeringsmiddelen uitgetrokken. We gaan die middelen inzetten op de prioriteiten die ik heb opgesomd, gaande van fundamenteel onderzoek, over meer strategisch onderzoek, tot en met het toegepaste onderzoek bij de bedrijven en samenwerking tussen bedrijven. Ook hogescholen zullen aan bod komen. We gaan de dingen die in het regeerakkoord staan, realiseren.

Wat die impact naar innovatieve kracht bij het bedrijfsleven betreft, is er inderdaad een belangrijke link met de speerpuntclusters. Die hebben namelijk expliciet als taak om met onze overheidsmiddelen een maximale hefboom te creëren en valorisatie en vermarkting te bewerkstelligen. De clusterdynamiek moet bovendien ook zorgen voor een toename van de Europese middelen vanuit Horizon 2020 en andere Europese kanalen die naar Vlaanderen komen.

In het algemeen stimuleert het steuninstrumentarium van het Agentschap Innoveren en Ondernemen ondernemingen om in te zetten op innovatie om hen naar de toekomst te versterken en hun productiviteit op peil te houden. De criteria voor de O&O-bedrijfssteun werden het voorbije jaar aangepast zodat deze steun nog beter ingezet kan worden voor de projecten waar het verschil gemaakt wordt. Hierdoor wordt de focus gelegd op kmo's, projecten met samenwerking en inbedding in het ecosysteem en wordt aandacht geschonken aan het stimulerend effect van de steun en aan projecten met een doorbraakpotentieel en inbedding van de economisch toegevoegde waarde in een groeistrategie. Er staat al enige tijd druk op dit kanaal, zodat we ook voor dit type projecten meer middelen kunnen en zullen vrijmaken.

Dan waren er vragen over de ECOOM-studie. De daling van de O&O-intensiteit dient in de eerste plaats genuanceerd te worden. Het betreft hier slechts één datapunt. Er kan dus geen sprake zijn van een trend. In 2014 werd er vastgesteld dat sommige bedrijven stijgen qua O&O-uitgaven terwijl andere afnemen. Bovendien is de daling van de O&O-intensiteit te wijten aan een samenspel tussen teller (BERD) en noemer (BBP), maar er kan niet ontkend worden dat de BERD in absolute waarde daalt. De CIS-enquête waarop de cijfers gebaseerd zijn, laat niet toe om oorzaak- en gevolgrelaties af te leiden. U weet dat enkele bedrijven een groot deel van het O&O-budget uitmaken. Als een het wat minder heeft gedaan, dan krijg je meteen dat effect. Er is geen empirische en wetenschappelijke basis om aan de hand van de enquête op zich verklaringen te geven over sectoren en bedrijven. Na de resultaten van de O&O-enquête 2016 kan er pas een uitspraak gedaan worden over een mogelijke evolutie. Ik kan daar nu heel weinig over zeggen.

De doelstelling van het clusterbeleid bestaat in het ontsluiten van onbenut economisch potentieel en de realisatie van competitiviteitsverhogingen bij Vlaamse

ondernemingen via een actieve en duurzame samenwerking tussen actoren. Ik ben ervan overtuigd dat samenwerking tussen bedrijven van dezelfde of verschillende sectoren een troef is voor Vlaanderen, en dat dan nog samen met de onderzoeksinstituten. De 'triple helix' is een troef die we hebben door de korte afstand tussen bedrijven en onderzoeksinstituten. Vlaanderen kan die troef uitspelen.

Ik heb daarom twee types van clusters naar voren gebracht: de speerpunt-clusters en de innovatieve bedrijfsnetwerken. In juni werd beslist over de eerste oproep voor innovatieve bedrijfsnetwerken. Er werden dertien projecten goedgekeurd. Het gaat hierbij om projectaanvragen die gespreid zijn over verschillende domeinen zoals drones, luchtvrachtsector, fietsindustrie, slimme landbouwmechanisatie, coatings, offshore energie, verlichting en bouw.

Wat betreft de speerpuntclusters zijn er momenteel drie aanvragen ingediend en in behandeling. Er is ook een vierde sector, namelijk de agrofood, gevraagd, maar die zijn nog bezig met het vervolledigen van hun aanvraag. Er kunnen er daarna ook nog komen. Het aantal van vijf is slechts indicatief. Er zijn er drie ingediend en een is ermee bezig. Ik hoor dat er nog anderen bezig zijn om een speerpuntcluster te vormen.

Het gaat bij de drie ingediende om strategische domeinen: logistiek, duurzame chemie en materialen. Ik verwacht dat nog voor het einde van dit jaar een beslissing wordt genomen. Er zijn bij deze initiatieven twee elementen van belang. Ten eerste is er de oprichting van de cluster. Daar gaan we naar een engagement van 10 jaar. Vanuit de industriële sector moet er tot 500.000 euro per jaar worden bijgebracht. Wij zullen ook tot 500.000 euro bijbrengen. Ten tweede zijn er de projecten vanuit de cluster met bedrijven. Dat is de essentie van de speerpuntcluster.

Een goedkeuring als innovatiecluster houdt voor zowel de innovatieve bedrijfsnetwerken als de speerpuntclusters in dat voor respectievelijk drie en tien jaar steun van de Vlaamse overheid kan worden verkregen voor het beheer en de coördinatie van de cluster. Deze steun wordt vastgelegd in een overeenkomst met het Agentschap Innoveren en Ondernemen. Daarnaast zal met de speerpuntclusters een clusterpact afgesloten worden waarin, met het oog op de uitrol van de langetermijnstrategie van de respectieve initiatieven, financiële en niet-financiële engagementen door de Vlaamse overheid en de andere 'triple helix'-partners kunnen worden opgenomen.

Er wordt van clusters verwacht dat ze de koppeling maken tussen markt- en vraaggedreven kennisopbouw enerzijds en vermarkten en implementeren van nieuwe kennis anderzijds. Concreet dienen speerpuntclusters programma's en activiteiten langsheen het innovatiespectrum te definiëren met als doel samenwerkingsinitiatieven met valorisatiepotentieel te genereren tussen ondernemingen onderling en tussen ondernemingen en andere actoren, zoals kennisinstellingen.

Dan waren er vragen over de meerinvesteringen. Zoals u maandag hebt kunnen vernemen, is het groeipad voor onderzoek en ontwikkeling inderdaad behouden en wordt voor volgend jaar dus in een substantiële groei voorzien van deze middelen. Ik heb natuurlijk geen kristallen bol om in de toekomst te kijken. Zoals eerder gezegd, zijn de meerinvesteringen voor 2017 verworven. Het blijft mijn intentie om gestaag verder aan de weg te timmeren en het voorziene groeipad verder te realiseren. Natuurlijk is de realisatie van de 3 procentnorm een gedeelde verantwoordelijkheid van overheid en bedrijfswereld. Ondanks het lagere cijfer van O&O-bestedingen door bedrijven, stel ik in de CIS-enquête vast dat de innovatiegraad van onze bedrijven stijgt. Dat vind ik bijzonder positief.

Verder wil ik nog geen grote conclusies aan de analyse van ECOOM ophangen omdat we onze cijfers ook in Europese context moeten bekijken. Tot nu toe zaten

we boven het Europese gemiddelde. We moeten dat ook zo houden dankzij bijkomende investeringen. Laat ons wachten op nieuwe Europese cijfers, maar dat zal nog even geduld vragen. Op basis daarvan kunnen we dan nagaan of we nog verder moeten ingrijpen.

De cijfers moeten helemaal geen paniek veroorzaken. We zijn nieuw beleid aan het ontwikkelen dat de besteding door de bedrijven kan en moet verhogen. Met de nieuwe middelen creëren we extra mogelijkheden. Ik denk bijvoorbeeld aan de extra middelen voor de hogescholen die onderzoeksprojecten kunnen en zullen opzetten met kmo's. De meerinvesteringen voor O&O in bedrijven zullen worden gerealiseerd.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitvoerig en gedetailleerd antwoord. Ik heb begrepen dat we eind dit jaar meer informatie zullen hebben over de speerpuntclusters.

U zei in uw antwoord dat u meer aanvragen verwachtte op het vlak van innovatieprojecten en dat er in de toekomst in meer budget moet worden voorzien. Misschien heb ik het verkeerd begrepen, maar kunt u dat verduidelijken?

Nog niemand heeft naast een erkenning gegrepen. De aanvragen zijn nog lopende. Ik ga ervan uit dat ze niet allemaal gehonoreerd kunnen worden. Wat gebeurt er met sectoren die aan het traject hebben meegedaan en een engagement zijn aangegaan? Worden die nog ergens opgevestigd of houdt het dan definitief op? Dat laatste zou heel erg jammer zijn.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, ECOOM als expertisecentrum houdt dit jaarlijks bij sinds 2003, als ik me niet vergis. In de krant is alleen de vergelijking verschenen tussen 2013 en 2014. Sinds 2006 merk ik dat er nooit een specifieke daling is geweest. We moeten niet echt panikeren. Bovendien werkt ECOOM puur met harde cijfers, de teller en de noemer zoals u aanhaalde. Agoria bijvoorbeeld vraagt ook aandacht te hebben voor de randfenomenen en het waarom van de daling. Kan het een taak zijn van een expertisecentrum om te onderzoeken waarom er een lichte knik is in de curve? Kan dit bijkomend worden gevraagd? Of vindt u dat eerder de taak van bijvoorbeeld Agoria?

Agoria zegt dat vlak na het crisisjaar 2008 de bedrijven eerder een impuls kregen om te investeren omdat men ervan uitging dat de crisis maar een paar jaar zou duren en dat er op dat moment moest worden geïnvesteerd in O&O. Als ze dan merken dat het heel lang duurt, hebben bedrijven misschien op de pauzeknop geduwd.

Ik denk dat de aanpak van de speerpuntclusters voor een deel ook een antwoord zal geven op de vraag van bedrijven om meer te netwerken. Bedrijven die burens zijn, beseffen soms niet hoeveel ze voor elkaar kunnen betekenen en hoe complementair ze kunnen zijn.

De vraag of ECOOM bepaalde trends bijkomend kan duiden, kan ook belangrijk zijn voor de toekomstige evaluatie van de speerpuntclusters.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister, is de verdeling gericht of niet-gericht? Zullen de investeringen fiftyfifty gebeuren? Dat is in essentie alle fondsen die gericht zijn op de universiteiten in vergelijking met al die die gericht zijn op meer bedrijfsmatige investeringen. Streeft u al dan niet een fiftyfifty-verdeling na?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, op 30 juni 2016 heb ik u ondervraagd over innovatie in de mediasector. Ik wil daar graag even op terugkomen. U hebt ons toen hoopvol gestemd dat media opgenomen zouden kunnen worden bij de innovatieve bedrijfsnetwerken. Ze zijn er echter jammer genoeg uitgevallen. Vorige week nog was ik op het forum van het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO), waar onder meer de heer Timmermans zei dat België slechts 23e staat op de Global Innovation Index. Ik schrok daar wel van. Het ging natuurlijk over België, zonder dat Vlaanderen daar werd uitgelicht. Misschien moet er toch een tandje worden bijgestoken. Laten we hopen dat de dip van 2014 slechts tijdelijk was. Los daarvan doen we het binnen media wel vrij goed, weliswaar nog steeds met de middelen van het verleden. Het is nu pas een beetje aan het stilvallen. Op 11 september hebben we nog de IBC Innovation Award gewonnen met een project van de VRT. Voor wie geïnteresseerd is: het gaat om een samenwerkingsakkoord tussen de VRT en EBU. Het is prachtig voor Vlaanderen dat ze die award hebben gewonnen.

De nieuwe CEO van de VRT, de heer Lembrechts, heeft in het weekend in De Standaard gezegd: "Het spijtige aan het verhaal is dat we voor deze initiatieven te weinig Vlaamse steun krijgen. Onze subsidies komen van de Europese Unie of Google Initiative. Als we dergelijke projecten voordragen bij de Vlaamse overheid gaat de steun vaker naar andere domeinen en niet naar de media." Dat zijn zijn woorden. Ik heb het in het verleden ook al een paar keer aangehaald.

Nu zien we dat de aanvraag van MediaNet Vlaanderen niet is aanvaard. Waarom is dat? Hoe zullen we dan verder gaan met de innovatie in de media? Ik zal daar ook minister Gatz nog over aanspreken. Zowel in het regeerakkoord als in de beleidsbrief van minister Gatz staan er duidelijke engagementen. In de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT staat er het zinnetje: "De VRT schrijft zich in in het innovatieclusterbeleid van de Vlaamse Regering en participeert actief in een Vlaamse mediaclusterorganisatie." Als het hen moeilijk of onmogelijk wordt gemaakt om die subsidiëring te krijgen, dan wordt dat toch een ander verhaal. Ik hoop daar vandaag toch wat meer over te vernemen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ik wil graag de oproep van mevrouw Brouwers ondersteunen. In 2015 zijn de innovatiebudgetten van de VRT volledig geschrapt. Dit behoort nochtans tot de opdracht van de VRT, en die neemt dat ook ter harte. Door de schrapping is de sterke dynamiek inzake innovatie die uitging van de VRT tot stilstand gekomen. Ik steun dan ook de oproep om media als een innovatieve sector te beschouwen. Als media geen innovatieve sector is, dan weet ik het niet meer. Precies daar moeten de grootste innovaties gebeuren.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Voorzitter, het is positief dat zoveel Vlaamse volksvertegenwoordigers op dit ogenblik zoveel interesse in onderzoek en ontwikkeling tonen. Dit is volgens mij geen toeval. We moeten hier immers verder op inzetten.

Ik heb gisteren vermeld dat we op de 25e plaats staan. Ik had het niet over de ranking in de door de heer Bothuyne aangehaalde Global Innovation Index. Daar staan we op de 23e plaats. Ik heb het over de index van de export van topkwaliteitsproducten. Daar staan we op de 25e plaats.

Minister, u hebt toen verklaard dat Vlaanderen niet gespecialiseerd is in de export van onderzoeksintensieve goederen. Als we onze export willen uitbreiden, ook op het vlak van de topkwaliteitsproducten, lijkt het me heel duidelijk van belang in onderzoek en ontwikkeling te investeren.

Zoals ik gisteren al heb verklaard, is er meer vraag naar wat de overheid plant om de doelstelling van 1 procent tegen 2020 te halen. De heer Bajart heeft in dit verband duidelijk aangetoond dat de raming nu 0,76 procent bedraagt. Vlaanderen haalt die doelstelling van 1 procent niet. We moeten hier een tandje bijsteken.

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) heeft dit bevestigd. Het zijn allemaal begrotingen en schattingen, maar de SERV heeft verklaard dat het geplande groeipad niet volstaat. U moet tot 2019 ongeveer 97,19 miljoen euro toevoegen. Dat is in totaal 388 miljoen euro. Over het bedrag van 195 miljoen euro waarin nu is voorzien als opstap naar onderzoek en ontwikkeling voor het bedrijfsleven heeft de SERV verklaard dat het in 2015 en 2016 om 20 miljoen euro ging. De veronderstelling was dat dit geld volledig aan onderzoek en ontwikkeling zou worden besteed. De begroting voor 2016 heeft echter aangetoond dat dit niet het geval was. Slechts 8 miljoen euro van het gecumuleerd bedrag van 25 miljoen euro aan bijkomende middelen is in 2016 aan onderzoek en ontwikkeling toegewezen. De rest van de middelen is naar het bedrijfsleven in het algemeen gegaan, meer bepaald naar de kmo-groeisubsidie, naar de ondernemerschapsondersteuning en naar Screen Flanders. Dit impliceert in elk geval dat de overheidskredieten voor onderzoek en ontwikkeling in 2016 17 miljoen euro lager lagen. Dat staat in een advies van de SERV. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Minister, u vindt een advies van de SERV blijkbaar onzin. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Dat is niet wat de SERV heeft verklaard. Ik heb het letterlijk voorgelezen. U moet niet zenuwachtig worden. Als opstap naar onderzoek en ontwikkeling voor het bedrijfsleven zou 25 miljoen euro worden besteed om de bijdrage van 2 procent te leveren. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Er is effectief vastgesteld dat daar 17 miljoen euro minder aan is besteed. Dat geld is niet naar onderzoek en ontwikkeling gegaan, maar naar de ondernemerschapsondersteuning, naar de kmo-groeisubsidie en naar Screen Flanders.

Minister, u hebt nu in 195 miljoen euro aan bijkomende middelen voorzien. Ik vind dat dit geld effectief naar onderzoek en ontwikkeling moet gaan. Kunt u garanderen dat die 195 miljoen euro in de toekomst naar onderzoek en ontwikkeling zal gaan? Dit betekent dat u de andere elementen voor de bedrijven op een andere manier zult moeten ondersteunen. De vraag is of het geld dat voor onderzoek en ontwikkeling wordt geormerkt effectief op die manier wordt gebruikt.

Bart Van Malderen (sp-a): Voorzitter, ik zou voort willen gaan waar de heer Gryffroy is gestopt, namelijk met een oproep tot analyse. Ik heb begrip voor het standpunt dat een trend pas wordt waargenomen zodra er verschillende punten zijn. Waarom zouden we echter wachten?

Minister, als we tot het volgende punt wachten, zullen we vaststellen dat er al dan niet een trend is. Ik zou u, samen met uw partijgenoot, willen oproepen om eens een degelijke analyse te maken.

Ik ben het er wel niet mee eens dat dit een taak voor Agoria zou zijn. Innovatie is ruimer. Een sectorfederatie kan nuttige informatie leveren, maar de analyse zou breder moeten zijn. De analyse moet zich focussen op bedrijven, niet op innovatieve bedrijven. Ik heb hier al herhaaldelijk gesteld dat onderzoek en ontwikkeling in Vlaanderen bij een relatief beperkt aantal grote bedrijven geconcentreerd zit. U hebt er terecht voor gekozen op de kmo's in te zetten. We zullen echter veel innovatieve kmo-projecten nodig hebben om de strategische beslissingen van een paar grote bedrijven op te vangen.

Het lijkt me nuttig met betrekking tot het jaar waarover het gaat, een grondige analyse te maken en eens na te kijken welke strategische beslissingen aan de basis liggen. We moeten diezelfde oefening ook maken met betrekking tot die andere groep van pijnpunten: de universiteiten. Als de intensiteit van de innovatie bij de bedrijven daalt, toont dezelfde meting ook aan dat dit ook bij de universiteiten gebeurt. De universiteiten dreigen te worden gesandwiched. Hun onderzoek wordt momenteel langs verschillende kanalen gefinancierd. Ze ontvangen niet enkel geld van de overheid, maar ook van het bedrijfsleven. Het spreekt voor zich dat de strategische beslissingen van de bedrijven niet enkel op het conto van die bedrijven verschijnen, maar evengoed bij de universiteiten dreigen te verschijnen.

Minister, ik raad u echt aan beide elementen terdege te analyseren. Dit lijkt me bij uitstek een taak waarmee de overheid en uw adviesraden aan de slag moeten gaan. Misschien moeten we een onderzoeksvraag formuleren zodat we de volgende reeks cijfers bij voorbaat in detail kunnen krijgen. Zo kunnen we nagaan wat de oorzaak is en liefst ook welke beleidsaanbevelingen daarbij horen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Er is hier veel gezegd, maar ik kan eigenlijk op alle vragen antwoorden. Sommige onderwerpen zijn in feite een aparte vraag om uitleg waard.

Mevrouw Christiaens, onderzoek en ontwikkeling op het bedrijfsniveau stond in feite een beetje onder druk. De bedrijven die zelf innovatief werken en een aantal onderzoeks- en ontwikkelingsvragen stellen, vragen om ondersteuning. Die ondersteuning zat enigszins aan zijn limiet. Dankzij dit bedrag van 195 miljoen euro heb ik daar weer wat marge.

Wat de clusters betreft, moeten we het onderscheid maken tussen de bedrijvenclusters, waarvan er dertien zijn geselecteerd en een aantal ook niet zijn behouden, en de speerpuntclusters, waar we drie aanvragen hebben maar nog geen beslissing hebben genomen. Daar kunnen nog aanvragen bij komen, maar geen enkele van die drie eerste aanvragen valt af.

Mevrouw Brouwers, mevrouw Segers, wat de bedrijvenclusters betreft, wil ik ook op jullie vragen ingaan. Bepaalde bedrijvenclusters zijn uit de boot gevallen. We hebben op voorhand criteria opgesteld. Door middel van een expertiseverslag zijn de aanvragen op basis van de criteria beoordeeld. Uiteindelijk heeft het beslissingscomité van het Hermesfonds een oordeel geveld.

Indien een aanvraag niet positief is beoordeeld, neem ik die niet in aanmerking. Media is hier een voorbeeld van. Het expertiseverslag was negatief en bijgevolg heeft het beslissingscomité van het Hermesfonds dit niet goedgekeurd. Ik doe niet wat sommige anderen misschien wel zouden doen. Het is niet omdat media belangrijk is, dat ik de bedrijvencluster geld wil geven met de vraag hier iets nuttigs mee te doen. De bedrijven moeten projecten indienen die aan de criteria voldoen en die in de toekomst het verschil kunnen maken. Wat specifiek media betreft, zal verder overleg worden gevoerd. In de eerste ronde voor de bedrijvenclusters is dit niet behouden. Een aantal andere zijn evenmin behouden omdat de kwaliteit van het dossier niet volstond om het beslissingscomité van het Hermesfonds te overtuigen. Ik vind dat de juiste werkwijze. Ik wil niet stellen dat media voldoende belangrijk is om, ondanks het ontbreken van een goed project, toch al centen te krijgen. Dat doe ik, voor alle duidelijkheid, niet.

Mijnheer Gryffroy, mijnheer Van Malderen, wat de verdere analyse betreft, wil ik toch iets verduidelijken. Eigenlijk voert ECOOM tweejaarlijks een grondige analyse uit. Het andere jaar gaat het om een algemene analyse.

De beoordeling van het beleid in 2014 heeft eigenlijk geen betrekking op mijn beleid. Het gaat om het beleid van mijn voorganger. Het gaat dan zelfs om heel 2014, want wie in juni van een jaar minister wordt, zal de tendens gedurende de rest van dat jaar niet meer kunnen veranderen.

In 2014 is een algemene analyse uitgevoerd. De detailanalyse voor 2015 is al bezig. Ik moet geen onderzoek vragen. Misschien heb ik dat in mijn antwoord onduidelijk verwoord, maar de grondige analyse is al bezig. Die analyse zal waarschijnlijk tot conclusies leiden die ik kan interpreteren. Dat is de werkwijze van ECOOM. Om de twee jaar is er een grondige analyse, en tijdens de andere jaren gaat het om een vrij algemene analyse.

Mijnheer Van Malderen, mijnheer Van Rompuy, als ik jullie vragen eenvoudig verwoord, willen jullie weten hoeveel geld naar het gericht en niet-gericht onderzoek en naar het fundamenteel en het toegepast onderzoek gaat. Die indeling is eigenlijk te ruw. De hogescholen werken samen met de kmo's. De middelen van het Bijzonder Onderzoeksfonds (BOF) en van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) zullen zeker stijgen. Er zijn, ook in het Vlaams regeerakkoord, veel meer categorieën opgenomen dan enkel het onderscheid tussen fundamenteel en toegepast onderzoek of tussen gericht en niet-gericht onderzoek.

We moeten dit als een geheel bekijken. Er zullen middelen worden besteed aan alle elementen die in het Vlaams regeerakkoord zijn opgenomen. De middelen van het BOF en het FWO zullen stijgen. We zullen de slaagkans voor jongeren die willen doctoreren, bij het FWO verhogen. De kwaliteit moet natuurlijk goed blijven, maar de slaagkans zal stijgen.

Mevrouw Turan, mijnheer Van Malderen, wat ik positief vind aan de nu gepubliceerde cijfers is de vaststelling dat het aantal bedrijven dat innovatief werkt, enorm is gestegen. Dit is van 49 procent in 2014 tot 57 procent in 2015 gestegen. Ik vind dat positief.

Mijnheer Van Malderen, ik ben het met u eens dat onderzoek en ontwikkeling nog steeds bij een aantal grote bedrijven is geconcentreerd. Die bedrijven kunnen het bedrag enorm beïnvloeden. Het is van belang voor Vlaanderen dat de kleinere bedrijven ook bezig zijn met onderzoek en ontwikkeling en met innovatie. Ik vind dit percentage dan ook belangrijk.

Mevrouw Turan, ik had eerst niet goed begrepen wat u bedoelde. In 2016 zal sowieso een groter bedrag aan onderzoek en ontwikkeling worden besteed dan in 2015. Het gaat om het grootste bedrag ooit. In 2017 zal een nog groter bedrag aan onderzoek en ontwikkeling worden besteed.

We mogen echter niet vergeten dat de middelen aan onderzoek en ontwikkeling en aan de ondersteuning van het bedrijfsleven zijn toegekend. In 2015 heb ik op dat vlak een aantal problemen gehad. Ik heb de middelen in dat pakket toen ook ingezet. Wat de begroting voor 2017 betreft, heb ik een inschatting van de verdeling gemaakt. Momenteel is mijn inschatting dat ik minder dan 10 miljoen euro op een totaalbedrag van 195 miljoen euro voor de bedrijfssteuning zal moeten gebruiken. Dat is de situatie. Dat was uw vraag. Volgens de inschatting die ik nu heb gemaakt, zal het om minder dan 10 miljoen euro gaan.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Mijnheer Van Malderen, er is wel degelijk een trend. ECOOM doet dit al vele jaren. Het is duidelijk dat er sinds 2006 sprake is van een stijgende lijn. Er is wel degelijk een serieuze trend.

Ik heb niet gezegd dat Agoria die analyse zou moeten uitvoeren. Ik heb enkel verklaard dat Agoria op basis van de gegevens van ECOOM een analyse maakt. We zullen nu zien wat de studie in verband met 2015 oplevert.

Mevrouw Brouwers, we kunnen op de 25e, de 23e, de 117e of de 1e plaats staan. We moeten altijd opletten wat in de teller en de noemer staat. Er wordt steeds over de Belgische export gesproken. Mijn eerste spontane reactie is dat we dit tussen de twee regio's of de drie gewesten zouden moeten splitsen. Op het vlak van export en kwalitatieve export zou dat al een gigantisch verschil opleveren. Ik vind dat gevaarlijk. We kunnen met getallen smijten, maar er staat altijd een getal in de teller en in de noemer. De vraag is of steeds rekening wordt gehouden met dezelfde randparameters.

Als we naar de analyse van het expertisecentrum ECOOM kijken, kunnen we daar een trend uit afleiden. We mogen echter geen plaatsen in een rangorde uit de kranten plukken. Daar ben ik enigszins allergisch voor.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het laatste woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Voorzitter, ik heb nooit het laatste woord, en nu ook niet.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de transparantie van de subsidie- en participatiedatabank – 2779 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Voorzitter, ik heb al verschillende schriftelijke vragen over deze databanken gesteld. Ik begrijp dat dit een 'work in progress' is. Wanneer zullen de databanken er zijn? Welke data zullen worden verzameld?

Minister, u hebt al een aantal antwoorden gegeven. Het gaat om een beperkte samenvoeging van gegevens. Welke overheidsinstellingen geven welke bedrijven subsidies? In welke bedrijven wordt kapitaal geïnvesteerd? Ik zal dit niet allemaal overlopen. Iedereen kan de antwoorden op de schriftelijke vragen nalezen.

Ik heb altijd gedacht dat de databank minimaal open zou zijn, zodat het Vlaams Parlement of de burger zou kunnen zien van hoeveel steun welke bedrijven kunnen genieten en waar die steun precies vandaan komt. Ik vraag dit niet enkel omdat in verband met andere dossiers vragen zijn gesteld. We moeten hier zicht op hebben. Binnen de EU woedt nu een discussie over de zogenaamde sweetheart-deals. We kunnen fiscale voordelen toekennen, maar we kunnen de bedrijven ook met subsidies bijkomend steunen. Momenteel is het een bijna onmogelijke taak hier zicht op te krijgen.

De databank zou dat mogelijk moeten maken. In uw laatste antwoord lees ik echter dat enkel uw kabinet hier toegang toe heeft. Hoe zult u de publieke controle hierop alsnog mogelijk maken? Ik begrijp dat er sprake is van vertrouwelijkheid. Een totale vertrouwelijkheid is echter ook niet de bedoeling. In dat geval heeft het immers weinig zin een databank op te stellen.

Er zijn verschillende manieren om dit aan te pakken. Ik zou van u graag vernemen hoe u het mogelijk wilt maken dat het Vlaams Parlement hier zicht op krijgt. Welke

overheidsvehikels steunen welke ondernemingen in Vlaanderen? We moeten hierover, desnoods deels geanonimiseerd, vragen om uitleg over kunnen stellen. Er moet transparantie komen. Aangezien we 2,5 jaar verder zijn, is het 'delivery time'.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, ik zal doen alsof ik dat laatste punt niet heb gehoord en een positief antwoord geven. Mijn positief antwoord is dat we volgens mij de oorspronkelijke bedoeling, die ook in het Vlaams regeerakkoord staat, uitvoeren. Het is de bedoeling dat de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM) en de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) niet dubbel participeren.

Als minister moet ik hiervoor zorgen. Dat is de reden waarom er een databank moest komen. Het is nogal logisch dat mijn kabinet en ik dat opvolgen en garanderen dat dit niet gebeurt. Het Vlaams Parlement heeft de taak mij op dat vlak te controleren.

Ik kan de gegevens niet per bedrijf verstrekken. Dat heeft met privacy te maken. Dat is wat me is overgemaakt. Ik vind dat op sommige vlakken raar, maar dat is wat de privacywetgeving inhoudt. Ik kan echter wel iets doen waar het Vlaams Parlement controle op kan uitoefenen.

Mijnheer Van Rompuy, in opvolging van de schriftelijke vragen die u al hebt gesteld, heb ik PMV de opdracht gegeven halfjaarlijks en zonder de namen te preciseren voor elk bedrijf een rapportering op te stellen over het aantal dossiers waarin LRM en PMV beide een belang hebben. Dat rapport moet vermelden wanneer die gemeenschappelijkheid tot stand is gekomen en moet algemene gegevens bevatten die we kunnen delen zonder de geheimhoudingsplicht te schenden. Ik heb die opdracht gegeven. Volgens mij kan het Vlaams Parlement op die manier zijn controlebevoegdheid uitoefenen over wat ik moet doen zonder daarbij de privacywetgeving te schenden. Zodra de eerste versie beschikbaar is, zal ik dit zeker aan deze commissie laten bezorgen. Op dat ogenblik kan de commissie haar controle uitoefenen. Dat is de stand van zaken.

Wat de transparantie van de subsidies betreft, wil ik daarnaast duidelijk stellen dat ik aan het Europees initiatief meewerk. Net zoals de ministers die voor andere beleidsdomeinen bevoegd zijn, lever ik input voor de Europese databank die hiervoor is opgesteld en waarvoor een aantal gegevens ter beschikking worden gesteld.

Volgens mij doe ik op die manier wat u hebt gevraagd. Het gaat misschien wat moeizaam. Ik dacht eerst dat het gemakkelijker zou gaan en dat er minder privacyproblemen zouden zijn. Met de opdracht die ik PMV heb gegeven, kan het Vlaams Parlement zijn controlebevoegdheid uitoefenen.

Ik zal doen wat in het regeerakkoord aan mij is opgedragen: zeker naar de toekomst toe de principiële regel bewaren dat er geen dossiers zijn die rechtstreeks door LRM en PMV worden aangestuurd. Als er uitzonderingen zijn, zal ik zeker eerst naar de regering gaan.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Enkel LRM en PMV, zegt u, maar het zijn er wel een beetje meer. Degene die er niet in zitten, zijn onder meer het Participatiefonds Vlaanderen, Gigarant, Waarborgbeheer. En ik kan er nog een paar noemen: Gimv-XL (Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen), de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (FPIM), Strategische Transformatiesteun (STS). Ik begrijp dat dat het regeerakkoord is, maar enkel LRM en PMV, dat is toch twee keer niets? Zo hebben we op bijna niets een zicht.

Ik vind dat die databank moet worden uitgebreid. We moeten daar op een bepaalde manier vragen over kunnen stellen. Ik begrijp dat er vertrouwelijkheidsclausules zijn die niet geschonden kunnen worden, maar het uiteindelijke opzet is toch om te voorkomen dat er ongelukken gebeuren zoals er in het verleden gebeurd zijn – ik ga ze hier nu niet noemen. Maar dat was de bedoeling van de databank. Als dit het eindresultaat is, komen we natuurlijk niet in de buurt van enige controle. Ik begrijp uit uw lichaamstaal dat u dat niet gaat doen. Ik had begrepen dat er vanuit Europa misschien wel zicht op te krijgen is, maar wij moeten als parlement toch een idee kunnen krijgen van welke bedrijven gesteund worden vanuit een hele reeks vehikels die er zijn, en niet enkel PMV en LRM, dat dan nog enkel op Limburg gericht is?

Ik dacht dat die databank een 'work in progress' was. Minister, ik dank u wel voor de stappen die gezet zijn, want in het verleden was er helemaal geen, maar ik ga er toch nog altijd van uit – en ik doe hierbij een oproep – dat dit proces doorgaat en dat daar ook heel wat andere instellingen aan worden toegevoegd. Als het hier zou stoppen, dan is er bijna geen meerwaarde. Ik hoop – en ik zal daarvoor blijven pleiten – dat daar andere instellingen aan worden toegevoegd, zodat we kunnen zien welke ondernemingen in Vlaanderen welke overheidssteun kunnen genieten voor welke bedragen. Dat lijkt mij de evidentie zelve.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Ik vond het eerste deel van de uitleg van de minister zeer plausibel, over hoe je omgaat met privacy en met gevoelige informatie, en hoe je transparant probeert te zijn tegenover degenen die jou moeten controleren.

Het wordt wel wat moeilijker, minister, als u schermt met de privacy om een aantal evidente organisaties, subsidiemechanismen en dergelijke meer uit de scope van uw databank te houden. Ik kan collega Van Rompuy alleen maar bijtreden. Als we vandaag louter PMV en LRM nemen, dan is het niet zo moeilijk om de doorsnede van twee verzamelingen te kennen – dat leert men tegenwoordig in het eerste jaar basisonderwijs. Dan ga je uitkomen bij Limburgse bedrijven die daarin zitten en waar wij een vraag over kunnen stellen.

Er zijn inderdaad nog een hele reeks andere vehikels die mee in ogenschouw zouden moeten kunnen worden genomen. En als we er zelf geen toegang toe hebben, laat het dan alstublieft een voorwaarde zijn voor enige ondersteuning vanuit PMV dat men inzage geeft of een verklaring doet over het feit of men al of niet bij anderen om steun, subsidies, participaties, garanties enzovoort heeft verzocht.

De doelstelling van die databank moet toch zijn dat we proberen om grote schade te vermijden op het moment dat een hele reeks waarborgen wordt uitgewonnen door één project, en ten tweede proberen te vermijden om bubbels te creëren van projecten die in essentie niet levensvatbaar zijn en die gewoon op een soort kunstmatige manier de markt afgaan en beter zijn in het schrijven van subsidiedossiers dan in het maken van een goed project. Als we die doelstelling hebben, minister, dan moet dat toch een ruimere databank zijn dan louter de scope die u er vandaag aan gegeven hebt. Anders is het 'much ado about nothing' en hebben we geen enkele garantie dat we die pijnlijke projecten van het verleden niet meer op ons bord gaan krijgen.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Eigenlijk zegt collega Van Malderen precies hetzelfde als de minister. Ik denk dat het gewoon een 'mismatch' van communicatie is. *(Opmerkingen)*

Wat de heer Van Malderen vraagt, is ook uw onderliggende vraag, collega Van Rompuy, maar u gaat daar dan een stapje verder in. U spreekt over ongelukken uit het verleden. Ik ben benieuwd welke ongelukken dat dan wel zijn. Kunt u die even opsommen?

U hebt een opsomming gedaan van Gigarant en zo meer, maar Gigarant behoort tot PMV. Alle organisaties die u hebt opgenoemd, zijn onderdelen van PMV. PMV is de overkoepeling. *(Opmerkingen)*

Wat de minister wil vermijden, is dat er een dubbele subsidiëring, dubbele ondersteuning of dubbele financiering gebeurt. Daarom moet die databank er zijn. De vraag is enkel wie toegang heeft tot die databank. En ik denk dat collega Van Rompuy het daar anders ziet dan collega Van Malderen. Wij menen – en de liberalen zullen mij daar zeker in bijtreden, op basis van de wet op de privacy – dat je dat moet beperken tot die mensen die effectief toegang hebben. Kijk naar de subsidiedatabank bij de Europese Commissie. Daar is dat ook zo. Die is ook niet toegankelijk voor het brede publiek. Dat is beperkt tot de federale overheid, die toegang krijgt via een paar regionale kantoren. That's it. Je kunt daar als burger ook niet direct aan. En hier hebben we in eerste instantie de minister en het kabinet. Ik denk dat dat de logische gang van zaken is. En daar stopt het ook voor ons.

Maar je moet bepaalde situaties inderdaad zo veel mogelijk proberen te vermijden. Als ik nu zelf een naam mag noemen: Electrawinds is indertijd overal langs geweest. Die hebben het zelfs bij het Vlaams Energiebedrijf geprobeerd, maar ik heb dat afgeblokt. Zulke situaties wil je dus vermijden met een databank. En die databank moet beheerd en gecontroleerd worden door een beperkte groep van mensen. Dat moet niet op straat liggen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik ben eerlijk gezegd een beetje verbaasd over de bijkomende vraagstelling. Ik begin met de subsidies. Dat is iets anders dan de participaties. De belangrijke subsidies zijn gekend. Als je het jaarverslag van het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen neemt, vind je die gegevens daarin terug. Dat zijn ook de zaken die in de Europese databank staan.

Dan zijn er de participaties. Voor zover ik weet, hebben wij PMV en LRM die participaties nemen. Als je alleen participatie hebt van PMV, dan vind je dat terug in het jaarverslag van PMV, geaggregeerd. De gegevens die door PMV ter beschikking kunnen worden gesteld, zullen door PMV ter beschikking worden gesteld. En de gegevens die door LRM ter beschikking kunnen worden gesteld, zullen door LRM ter beschikking worden gesteld.

Waarom moesten we die kruisbestuiving hebben? Dat is wat in het regeerakkoord staat. En daarom is het alleen LRM en PMV. Alle instrumenten die u hebt genoemd – Hercules en zo meer – zijn allemaal PMV. Wat we niet hadden, was het volgende: als firma X gesteund wordt door LRM en ook door PMV, dan wisten we dat niet, omdat we daar niet het individuele hadden, maar alleen het geaggregeerde. Omwille van de privacy wisten wij niet dat PMV én LRM erin zaten. En dat was een moeilijke situatie, want zo zou je als overheid – en dat is inderdaad gebeurd in het verleden – 50 procent van de aandelen hebben zonder dat je dat weet.

Wij wilden een gemeenschappelijke databank om het te kunnen weten en beseffen als de twee ergens in participeren. Een bijkomende regel was dat we dat niet meer zouden doen: ofwel doet de ene het, ofwel de andere.

In het jaarverslag van PMV heb je de gegevens die ter beschikking zijn. Daarnaast heb je de gegevens die door LRM ter beschikking worden gesteld over wat zij doen. Het enige wat we niet hadden, was een verslag over wat er gezamenlijk gebeurt.

Ik heb nu aan PMV gevraagd of ze ook een geaggregeerd verslag willen opmaken over wat ze gezamenlijk hebben. Want dat is wat we naar buiten willen brengen: er zijn x-aantal dossiers waarin gezamenlijk geparticipeerd is, en die zijn van die datum, zodat we ook zien dat er geen nieuwe zijn gekomen, want we hebben gezegd dat we dat in de toekomst niet meer willen. En zo hebben jullie de kans om jullie controlebevoegdheid uit te oefenen. Dat is de filosofie.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ik dacht dat de doelstelling was om te kunnen zien of een onderneming via een participatie of waarborg middelen gekregen heeft van bijvoorbeeld PMV via een kapitalisatie, welke subdochter het ook moge zijn geweest. Is daar al dan niet een waarborg aan toegevoegd via Gigarant en dergelijke meer? Ik begrijp dat dat nu kan en dat die twee niet meer tegelijkertijd kunnen, ook niet binnen PMV.

Dat was mijn eerste vraag: kun je meerdere steunvormen hebben binnen PMV? Dat kan wel nog, maar niet meer van PMV en LRM tegelijk. Je kunt bijvoorbeeld wel een waarborg van PMV krijgen en een kapitalisatie van LRM. *(Opmerkingen van minister Philippe Muylers)*

Dat kan niet? Goed. Ik zal nog een vraag stellen, om goed te zien wat u effectief controleert. U controleert of PMV en LRM het niet tegelijkertijd doen. Ik begrijp dat dat over dezelfde steunvorm gaat. Er kan dus wel een waarborg van PMV zijn en een kapitalisatie van LRM? *(Opmerkingen van minister Philippe Muylers)*

Dat kan niet. Oké, daar is dan duidelijkheid over. Maar ik dacht dat de einddoelstelling de volgende was. We nemen een onderneming en we kijken van wie die een waarborg of een kapitaalinjectie krijgt. Dat kan dan vanuit een dochter van PMV zijn, vanuit LRM, vanuit Gimv-XL, dat ook in grote mate in overheids-handen is, of zelfs STS-steun, of FPIM. Ik dacht dat de doelstelling was dat we daar zicht op zouden krijgen. Zoals ik het nu begrijp, zijn het enkel al diegene die onder PMV vallen – en Gigarant en dergelijke vallen daar inderdaad onder. Maar dan zijn er nog Gimv-XL, FPIM, STS en dergelijke meer, waar we geen zicht op hebben.

Het is mij ook niet helemaal duidelijk vanaf wanneer er voor u een 'no go' is. Is het dezelfde steunvorm door PMV en LRM? Of is het tout court ofwel het een, ofwel het ander, in welke vorm dan ook? En wat gebeurt er als het toch gebeurt? Dat is mij helemaal niet duidelijk.

Minister Philippe Muylers: Voor PMV en LRM is duidelijk gesteld dat indien daar instrumentarium wordt ingezet, de ene niet los van de andere kan. Het moet minstens geweten zijn. Het principe is dat het niet de twee tegelijk kunnen zijn. Er zijn in het verleden bedrijven geweest waar er kapitaalparticipatie bij de twee was. Strikt genomen zou een waarborg bij de ene en kapitaal bij de andere nog kunnen, maar dan zouden ze het moeten weten. Maar ik vind eigenlijk dat dat beter niet gebeurt. Laat dan alles door een van de twee doen. Waarom de ene zus en de andere zo? Dat lijkt mij niet wijs, want het is allebei overheid.

Gimv en de anderen die u noemt, dat ligt nog moeilijker. Daar kunnen wij helemaal niet tussen. Daar hebben we zelfs geen beslissingsmogelijkheden. Gimv is een beursgenoteerd bedrijf, dus je zit daar in een andere situatie. De zaken die onder PMV staan of waarbij PMV de beslissing heeft, volgen wij wel op.

Als er een bedrijf is dat steun heeft gehad en nu een waarborg vraagt, kunnen wij dat weten. Ik moet dan gewoon bij iedereen de verschillende zaken opvragen. Maar dat komt niet in één databank. Als dat wel zo zou zijn, vraag ik mij af wie ze nog zou kunnen raadplegen. Strategische steun is wel openbaar. Ook PMV kan

dat te weten komen, voordat ze aan iemand een waarborg geeft. (*Opmerkingen van Peter Van Rompuy*)

U zult die niet krijgen, neen. U kunt die strategische steun krijgen, maar de rest – converteerbare leningen en zo meer – hoort bij de privacy. Als u vindt dat dat niet hoeft, probeer dan de wet op de privacy te veranderen.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Er gebeurt soms een economisch accident. Ik wil vermijden dat we achteraf moeten vaststellen wie er allemaal in zat. Dat is het probleem dat ik aangepakt wil zien. Zoals de stand van zaken nu is, ben ik nog niet overtuigd. Minister, ik roep u op om op de ingeslagen weg verder te gaan en niet te stoppen waar we nu zijn.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik heb het zelf meegemaakt in het verleden. U weet over welk bedrijf het gaat. Intern wist men goed genoeg waar Electrawinds participatie van kreeg. Het stond inderdaad niet in de kranten. Daar gaat het over. Moet altijd alles, voor gelijk welk bedrijf, in de kranten staan? We zeggen daarop neen. Dat de minister en het kabinet daar een zicht op willen hebben en willen kunnen nagaan of iets dubbel is, is logisch. Daarmee wordt het wel beperkt tot een aantal mensen. Ik sta er niet achter om dit publiek toegankelijk te maken.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp·a): Mijnheer Gryffroy, ik denk dat de doelstelling die u formuleert door iedereen wordt gedeeld. Het debat gaat daar echter niet over. Het gaat erover wat mee wordt genomen in de scope. Bekijken we het zoals de minister dat nu doet? Nemen we daar genoeg mee? Of vinden we het noodzakelijk dat als we – terecht – overheidsgeld investeren in de economie, we dan willen weten bij wie van onze multilevel overheid dat bedrijf al is langs geweest? Willen we weten wat het risico is dat we plotseling bij nacht en ontij vaststellen dat de overheid in haar verschillende geledingen meerderheidsaandeelhouder is van een bedrijf? Dat risico wil de minister vermijden en wij ook. Om dat te doen, zult u wel iets breder moeten kijken en de scope uitbreiden.

Op het moment dat PMV of LRM een aanvraag krijgt, gaat men toch ook kijken in de financiële structuur van de aanvrager? Dan lijkt het me evident dat dergelijke informatie beschikbaar is. Dat maakt nu toch al deel uit van de beoordeling.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ik begrijp dat er een vertrouwelijkheidsprobleem is en dat u dat niet van het ene moment op het andere kunt oplossen. Een minimum zou toch kunnen zijn dat het parlement zicht krijgt op de aantallen van bedrijven, desnoods geanonimiseerd. Dergelijk denkkader moet op zijn minst worden onderzocht om een stap verder te kunnen zetten. Als dat niet kan, dan zou de minister een en ander kunnen voorstellen om dat aan te passen zodat we, als er iets gebeurt, het allemaal geweten en gewild hebben. Ik wil vermijden dat we achteraf moeten vaststellen dat er een hoop vehikels steun hebben verleend aan een bedrijf.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.